خبر

زنگ خطر برای دریاها به صدا درآمده است

● **ایرنا:** معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: دریاها مانند بقیه کره زمین وضعیت چندان مناسبی ندارند و زنگ خطر برای آنها به صدا درآمده است.

معصومه ابتکار عصر شنبه در مراسم گرامیداشت روز دریانوردی، ایمنی و حفاظت محیط زیست دریایی و صنعت بیمه افزود: دریاها علاوه بر اینکه از ذخایر ارزشمند کره زمین محسوب می‌شوند، اقلیم را نیز مدیریت می‌کنند و تولید اکسیژن و تغذیه میلیون‌ها انسان نیز برعهده دریاهاست. وی با بیان اینکه حوضه‌های آبی و دریایی مأمن هزاران گونه آبزی است، گفت: تأمین دارو و خدمات زیادی از سوی دریاها برای بشر ارائه می‌شود. وی تأکیدکرد: امروز فرصتی است تا در نوع بهره‌برداری از دریاها، منابع آبی و سواحل درباره چگونگی ورود فاضلاب‌ها و پساب‌ها به داخل این حوضه‌های آبی بازنگری داشته باشیم.

وی با بیان اینکه وضعیت کنونی دریاها نگران‌کننده است، گفت: در اهداف هفده‌گانه توسعه پایدار که روز گذشته به عنوان اهداف جهانی در سازمان ملل تصویب شد، بند ۱۴ آن به دریاها اشاره دارد و تصریح می‌کند، حفاظت و استفاده پایدار از دریاها و منابع دریایی برای توسعه پایدار مدنظر قرار گیرد.

معاون رئیس‌جمهوری تأکید کرد: امیدواریم این مسئله در برنامه ششم توسعه مورد توجه ویژه قرار گیرد و سازوکارهای اساسی در آن دیده شود. ابتکار ادامه داد: باید بتوانیم همپای کنوانسیون‌های منطقه‌ای و جهانی در راستای حفاظت از دریاها پیش رویم تا حضور مؤثری در مدیریت دریاها و توسعه پایدار در این حوزه داشته باشیم.

ابتکار گفت: نگرانی ما در آسیب‌دیدن دریاها فقط از لحاظ بخش محیط‌زیستی آن نیست بلکه معیشت میلیون‌ها آدم به دریا وابسته است.

وی گفت: اخیرا برنامه محیط زیست ملل متحد (یونپ) مطالعه‌ای درباره اقیانوس هند غربی انجام داده که نشان می‌دهد خدمات اکوسیستمی این بخش ۲۵ میلیارد دلار است، در حالی که اگر این مطالعه روی خلیج فارس و دریای عمان انجام شود قطعا بیشتر خواهد بود.

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست گفت: لازمه مدیریت صحیح دریاها داشتن برنامه‌ریزی جدی و اصولی در بخش سواحل، مدیریت تنوع زیستی و کاهش آلاینده‌هاست که دولت یازدهم گام‌های خوبی در این زمینه به‌ویژه در بخش جمع‌آوری پسماندها برداشته است.

وی گفت: ارزیابی زیست محیطی، رصد و پایش جزایر و مدیریت مناطق حفاظت‌شده ساحلی و پارک‌های ملی و هوشمندسازی حفاظت از مناطق از برنامه‌های در دست اقدام سازمان حفاظت محیط زیست است.

ابتکار گفت: اکنون سه تا چهار درصد مناطق حفاظت‌شده دریایی تحت مدیریت سازمان محیط زیست است که در نظر داریم تا سال ۲۰۲۰ به ۱۰ تا ۱۱ درصد افزایش یابد که در این راستا تفاهم‌نامه‌ای با استانداران مناطق ساحلی امضا کرده‌ایم. ابتکار گفت: تاکنون چندین پروتکل منطقه‌ای و بین‌المللی را تصویب کرده‌ایم که همکاری در راستای اجرای بندهای این پروتکل ضروری است و امیدواریم با مشارکت بین‌بخشی در آینده‌ای نه چندان دور شاهد بهبود وضعیت دریاها باشیم.

رئیس سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در گفت‌وگو با «شرق»:

هنوز مشغول آواربرداری هستیم

صدرا محقق

مسعود سلطانی‌فر، رئیس سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی، دومین رئیس این سازمان در دولت حسن روحانی است. او پس از رفتن محمدعلی نجفی به این سازمان آمد و به‌گفته خودش تا زمانی که از او خواسته شود، در این سمت خواهد ماند. بی‌ثباتی در مدیریت این سازمان از دولت دهم کلید خورد، در طول چهار سال آن دولت، چهار رئیس برای این سازمان از سوی رئیس دولت دهم انتخاب شد که هرکدام هم حاشیه‌ها و داستان‌های خودشان را داشتند، به گونه‌ای که سازمان تخصصی میراث فرهنگی به منبع و منشأ بسیاری از بحران‌های سیاسی و غیرسیاسی تبدیل شده بود. با شروع به‌کار دولت یازدهم و انتخاب نجفی برای ریاست آن، انتظار می‌رفت حاشیه‌ها و بی‌ثباتی مدیریتی در آن پایان یابد، اما این‌گونه نشد و او بلافاصله از این سازمان رفت، پس از آن با حکم حسن روحانی، سلطانی‌فر به این سازمان آمد و آن‌گونه که خودش می‌گوید از ابتدا تا همین امروز، بخش بزرگی از هدفش برگرداندن آرامش و ثبات به سازمان میراث و دورکردن حاشیه‌ها از آن بوده است، موضوعی که خودش از آن با عنوان آواربرداری یاد می‌کند. در رابطه با همین موضوع و همچنین اقدامات این سازمان به‌ویژه در زمینه وضعیت صنعت گردشگری کشور گفت‌وگو کرده‌ام.

عکس: رنوفه رستمی، شرق

سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی یک سازمان با کارکرد تخصصی است. اساسا چه شد که این معاونت به شما پیشنهاد شد و شما آن را پذیرفتید؟ آیا پیش‌زمینه‌ای داشتید در حوزه گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع‌دستی، یا نه؛ صرفا به‌خاطر اینکه به شما پیشنهاد شد، پذیرفتید؟

من سابقه مدیریت استان‌ها را داشتم. در سه استان ۱۳ سال استاندار بودم. سه استان هم معاون سیاسی بودم، حدود هشت سال یعنی حدود ۲۰، ۲۱ سال در شش استان مدیر بودم و همواره روی ظرفیت‌های گردشگری ایران هم اعتقاد و باور داشتم و هم شاید بیش از همه همکارانم در این بخش کار می‌کردم. اعتقاد دارم که محور توسعه بسیاری از استان‌های ما، برخلاف آن چیزی که در ۳۰ سال گذشته در آن تمرکز شد و کار کردند، صنعت یا حتی کشاورزی نیست. محور توسعه خیلی از این استان‌ها گردشگری است. هم این و هم مواردی دیگر، در مجموع شرایطی فراهم کرد که من به این سازمان بیاییم و فکر می‌کنم در این ۲۰ ماه گذشته، با وجود همه تنگناهایی که داشتیم، اتفاقات خوبی هم در بخش‌های مختلف افتاده است. هم در بخش میراث هم صنایع‌دستی و هم گردشگری. یعنی با این محدودیت‌هایی که داشتیم، توانستیم دستاوردهای خوبی داشته باشیم.

سؤالی در رابطه با روحیات شخصی خودتان بپرسم. تاکنون چند بار در صحبت‌هایتان به صراحت گفته‌اید شخصا برایتان مهم نیست روزنامه‌ها یا رسانه‌ها چه می‌گویند و کار خودتان را خواهید کرد؛ مثلا یک موردش بحث آشواره بود. برای خبرنگاری که حداقل شش، هفت سال است در این حوزه کار می‌کند، این صحبت مشابه صحبت‌های آقای بقایی است. او هم مشابه همین حرف را چندین‌بار مطرح کرد. می‌گفت برای من مهم نیست شما چه می‌گویید. من کار خودم را می‌کنم. آیا واقعا مطالب رسانه‌ها برای شما اهمیتی ندارد؟

اولا تأکید و تمرکز ما بر این بوده که سازمان را از حاشیه بیرون بکشیم و مشغول حاشیه‌سازی و درگیر یک‌سری مسائل و بگومگوهای بی‌مورد که انرژی می‌گیرد، نباشیم تا سازمان را از این وضعیت متزلزل و نابسامان از جهات مختلف اداری، نیروی انسانی، مالی، تشکیلات، بلاتکلیفی استان‌ها و... درآوریم. هدف این بوده تا با ایجاد ثبات و آرامش بتوانیم زیربنای حرکت رو به توسعه‌مان را آغاز کنیم. نه اینکه هر روز کسانی جمع شوند و بگویند اینجا این‌طور است آنجا آن‌طور است و ما اسیر یک موضوع شویم. یک برنامه‌ریزی کلی، استراتژی و رویکرد مشخصی داریم که فکر می‌کنیم این سازمان باید از حاشیه، سیاست‌زدگی و جنجال‌های سیاسی دور بماند و صرفا کار تخصصی خود را انجام دهد. ما نمی‌خواهیم اسیر این جوسازی‌ها و جنجال‌های بی‌مورد بشویم که گاهی افراد ناآگاه یا مغرض ایجاد می‌کنند و بعضا رسانه‌ها هم به آن می‌پردازند. ما قرار نیست صبح تا شب ببینیم چه کسی چه می‌گوید و جوابش را بدهیم. ما باید حتما برنامه خودمان را اجرا کنیم. ما سازمانی را تحویل گرفتیم که فکر می‌کنم به اندازه پنج وزارتخانه مشکلات، نابسامانی و چالش دارد. این را به ضرس قاطع می‌گویم. این سازمان واقعا اندازه چهار، پنج وزارتخانه در نیروی انسانی، مسائل تشکیلاتی، نبود امکانات و بی‌انضباطی‌های مختلف مشکل دارد و تلاش ما واقعا در تمام سال ۹۳ بر این بود که مقداری بتوانیم این وضعیت را به شرایط نرمال نزدیک کنیم. در حالی‌که ما باید بتوانیم به گونه‌ای رفتار کنیم که با این امکانات موجود، نابسامانی‌ها را زودتر ساماندهی کنیم.

یک برنامه‌ریزی کلی، استراتژی و رویکرد مشخصی داریم که فکر می‌کنیم این سازمان باید از حاشیه، سیاست‌زدگی و جنجال‌های سیاسی دور بماند و صرفا کار تخصصی خود را انجام دهد. ما نمی‌خواهیم اسیر این جوسازی‌ها و جنجال‌های بی‌مورد بشویم که گاهی افراد ناآگاه یا مغرض ایجاد می‌کنند و بعضا رسانه‌ها هم به آن می‌پردازند

مهم‌ترین آن محدودیت منابع مالی است. نیازهایی که در هر سه بخش داریم؛ هم میراث فرهنگی، هم صنایع‌دستی و هم گردشگری، چندین یا چند ده‌برابر آن چیزی است که الان در اختیار ما گذاشته می‌شود. اما شرایط اقتصادی مملکت هم به‌گونه‌ای است که بیش از این نمی‌تواند در اختیار ما بگذارد. الان به‌واسطه کاهش شدید درآمدهای نفتی‌مان و به‌تبع آن کاهش شدید درآمدهای مالیاتی، وضع درآمدی کشور خوب نیست. شرایط تحریم‌ها هم که هنوز در جای خودش باقی مانده ولی ما خیلی امیدوار هستیم، با اتفاق خوبی که در بخش سیاست خارجی افتاد و ان‌شاءالله به نتیجه هم برسد و تحریم‌ها لغو شود، خیلی امیدوار هستیم که از سال ۹۵ به‌بعد کشور در مسیر رشد و توسعه و رونق و شکوفایی ویژه‌ای قرار گیرد. یکی از بخش‌هایی هم که مطمئنا در شرایط جدید و فضای جدید به‌شدت تأثیرات مثبتی خواهد گرفت و خواهد پذیرفت بخش گردشگری است. ما همین الان هم البته نشانه‌های آن را می‌بینیم، تقاضا برای آمدن به ایران، تورهای مختلف و رزرو هتل‌ها به نسبت سال گذشته افزایش پیدا کرده. سرمایه‌گذاران خارجی هم که به دو بخش تقسیم می‌شوند تمایل به سرمایه‌گذاری در کشور ما دارند. یک دسته سرمایه‌گذاران مسلمان و عرب هستند که از کشورهای اطراف با توجه به جاذبه‌های مذهبی و زیارتی و طبیعی ما به اینجا می‌آیند و سرمایه‌گذاری می‌کنند، البته آنها قائل به تحریم و محدودیت‌های آن نبودند. ولی تحریم‌ها مانع حضور دسته دوم یعنی سرمایه‌گذاران اروپایی بود که البته بلافاصله در همین مدت بعد از توافق حداقل چهار، پنج گروه مجددا آمدند و اعلام آمادگی کردند برای اینکه در بخش احداث هتل و تأسیسات گردشگری سرمایه‌گذاری خود را انجام دهند.

آیا برای جذب و هدایت درست این سرمایه‌گذاران به بخش‌های نیازمند به سرمایه‌گذاری هم برنامه و حساب و کتاب مشخصی دارید؟

بله، ما برای این هدف یک بسته سرمایه‌گذاری را آماده کرده‌ایم، این بسته سرمایه‌گذاری شامل همه بخش‌ها از جمله گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع‌دستی است، بخش میراث درخصوص سرمایه‌گذاری برای احیا و مرمت و بازسازی بناهای فرهنگی و تاریخی است و بخش دیگر در تولید و بازرگانی صنایع‌دستی و ایجاد بازارچه‌های فروش محصولات و... است. در بخش گردشگری هم با گروه‌های هتل‌داری و هتل‌سازی داخل جلسات زیادی داشتیم، که بتوانیم با همکاری آنها شرایط را برای ورود سرمایه‌گذاران خارجی هموار کنیم که درگیر بوروکراسی و مشکلات داخلی ما نشوند؛ یعنی هدف این است که آنها را با گروه‌های هتل‌داری و هتل‌سازی داخل ارتباط دهیم، چون اینها خیلی‌هایشان زمین و امکانات دارند و چگونگی مدیریت بوروکراسی داخل ایران را بلد هستند. علاوه بر این سازوکاری هم خودمان برای سرمایه‌گذاران طراحی کردیم که فکر می‌کنیم حداکثر از یکی، دو ماه دیگر سر و کله‌شان جدی و عملیاتی پیدا می‌شود که بتوانیم پاسخ خوبی به تقاضاهای آنها بدهیم و راهنمایی و هدایتشان کنیم. مثلا کارهایشان را پیگیری کنیم. مشکلاتی را که در دستگاه‌های اجرائی برای آنها به وجود می‌آید، برطرف کنیم تا یک سرمایه‌گذار خارجی نیاید در این بوروکراسی پیچیده ما غلت بخورد و بعد هم پشیمان شود. باید در همه مراحل کارشان را پیگیری و بر آن نظارت کنیم تا بتوانیم مسائل‌شان را حل و فصل کنیم.

اینکه برای بخش گردشگری ایران سرمایه‌گذاری خارجی ابراز تمایل کند قابل انتظار است، آیا برای سرمایه‌گذاری در بخش صنایع‌دستی و میراث فرهنگی هم سرمایه‌گذاران خارجی ابراز تمایل کرده‌اند؟

در بخش تولید انبوه صنایع‌دستی فکر می‌کنم سرمایه‌گذارانی می‌آیند. به‌عنوان مثال سرمایه‌گذارانی از کشورهای عربی در رشته‌های منحصربه‌فردی که داریم مثل خاتم‌کاری، قلم‌زنی و ملیله‌کاری در حال بررسی هستند و ابراز تمایل کرده‌اند که سرمایه‌گذاری ویژه‌ای در این بخش‌ها کنند؛ مثلا اینکه کارگاه‌های بزرگ‌تری برای آنها راه‌اندازی کنند.

در بخش میراث فرهنگی و آثار تاریخی سرمایه‌گذاری‌ها به چه سبک خواهد بود؟

در بخش میراث فرهنگی هم در زمینه راه‌اندازی موزه‌های خصوصی الان در داخل، اشتیاقی در بخش خصوصی داخلی‌مان می‌بینیم. کار دیگری هم که خودمان شروع کردیم راه‌اندازی هتل‌های سنتی و رستوران و... با استفاده از فضاهای فرهنگی و تاریخی مثل کاروانسراهای تاریخی است. در این بخش تعداد زیادی پروژه را هم آماده کردیم که این کار را انجام دهیم، معتقدم استفاده از اماکن فرهنگی و تاریخی برای مرمت و بازسازی و بهره‌برداری از آنها به‌عنوان هتل‌های سنتی، از آن دست پروژه‌هایی است که حتما بخش خصوصی خارجی بتواند حضور خوبی در آن داشته باشد.

شواهد نشان می‌دهد در حوزه گردشگری گشایش بزرگی اتفاق افتاده است. این گشایش درواقع محصول توافق هسته‌ای و تغییر رویکرد جهان غرب به کشور ماست. یعنی بعد از انتخابات این اتفاق افتاده و توافق هم بیشتر به آن کمک کرده. در زمینه بهره‌برداری بهتر از این وضعیت جدید، سازمان میراث فرهنگی چه کارهایی انجام داده است، برخی از منتقدان می‌گویند سازمان کار خاصی نکرده و این اتفاق محصول تغییر شرایط است، نظر خودتان دراین‌باره چیست؟

مهم‌ترین کارهایی که در این مدت انجام دادیم که شما هم می‌دانید ولی نمی‌دانم چرا می‌گویید چه‌کار کردید، شامل این موارد است، در همین مدت این دولت، ما سه قدم بزرگ راجع‌به ویزا برداشتیم؛ یکی راه‌اندازی ویزای فرودگاهی بود، دوم اینکه اخیرا زمان‌بندی آن را افزایش دادیم و سوم ویزای الکترونیک را مصوب کردیم که راه‌اندازی شود. چهارم بحث لغو روادید را دنبال می‌کنیم. سه مورد اول به نتیجه رسیده، اما این آخری هنوز به نتیجه نرسیده.

ادامه در صفحه ۱۷

رویداد

یک میلیون ایرانی بی‌شناسنامه حاصل ازدواج با مردان خارجی

● **مهر:** سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس گفت: طبق احتمالات یک میلیون نفر فرزند حاصل ازدواج زنان ایرانی با مردان اتباع بیگانه در کشور زندگی می‌کنند که هویت آنها مشخص نیست.

عباس قائدی‌رحمت، درباره تصویب دوفوریت قانون تابعیت به فرزندان مادرانی که همسر خارجی دارند در جلسه هفته گذشته مجلس شورای اسلامی گفت: طبق آمارها در سال ۸۵ تخمین زده شده است، ۲۰۰ هزار نفر فرزند مادران ایرانی و پدران غیرایرانی در ایران زندگی می‌کنند که تابعیت آنها مشخص نیست. وی با اشاره به اینکه این رقم رو به رشد است و تخمین می‌زنیم تعداد این افراد به یک میلیون نفر رسیده باشد، بیان کرد: اگر این تعداد اکنون به رقم یک میلیون رسیده باشد، درحال‌حاضر این افراد اسناد هویتی، شناسنامه و کارت ملی ندارند و می‌توانند برای کشور مشکل ایجاد کنند. آنها هم به لحاظ شناسایی مشکل دارد و هم به لحاظ بهداشتی، اجتماعی، درمانی و آموزشی نمی‌توانیم به آنها خدمات‌رسانی کنیم. قائدی‌رحمت، تصریح کرد: در سال ۸۵ قانونی با همین عنوان وضع شد که بر اساس آن قرار بود وضعیت این عده ساماندهی شود، اما سخت‌گیری‌هایی که در قانون وجود داشت، باعث شد طبق آمار از بین ۲۰۰ هزار نفر، فقط دو هزار نفر بتوانند تعیین تکلیف شوند.

وی تصریح کرد: بر اساس قانون، باید تکلیف هویت افرادی که ۱۸ سال خود را تمام می‌کنند، مشخص شده باشد. در این قانون ذکر شده است «زمانی که این افراد ۱۸ ساله می‌شوند و تا یک سال بعد نیز در ایران اقامت داشته باشند چنانچه تبعیت غیرایرانی پدر آنها هم محرز شود، اسناد هویتی برای‌شان صادر می‌شود که دراین‌باره چند دستگاه از جمله نیروی انتظامی، استانداری، ثبت احوال و... درگیر می‌شوند».

وی خاطرنشان کرد: اکنون بعد از این قانون این نتیجه‌گیری حاصل شده است که باید طرحی داشته باشیم که این افراد شناسایی شوند، چراکه موانعی وجود دارد و به‌همین‌دلیل نیز دو فوریت این طرح تصویب شد و قرار است در جلسه آینده کلیات طرح مطرح شود. قائدی‌رحمت گفت: بر اساس این طرح، کسانی که ۱۸ ساله می‌شوند و پنج سال به صورت متناوب در ایران اقامت داشته‌اند، در ۱۸سالگی می‌توانند تقاضای تبعه ایران را بدهند و دستگاه‌ها موظف‌اند در مدت مشخصی، برای مثال فرمانداری در مدت سه ماه گزارش خود را درباره وضعیت این افراد ارائه دهند. این نماینده مجلس ادامه داد: نیروی انتظامی، شوراهای روستا و شهر باید نظرشان را اعلام کنند و پیش‌بینی شده است که در دادگاه‌های حل اختلاف این موارد رسیدگی شود. وی تصریح کرد: ازدواج پدر و مادر باید تابع قانون مدنی باشد و ازدواج هر مرد غیرایرانی با زن ایرانی، حتما باید با هماهنگی دولت صورت گیرد. بر اساس این طرح، باید برای افرادی که از اکنون به بعد متولد می‌شوند نیز در آینده همین جریان پیش‌بینی شود و تعیین تکلیف شوند. این نماینده مجلس افزود: قبل از ۱۸ سالگی نیز به این کودکان مدارک موقت، مانند شناسنامه موقت داده می‌شود و می‌توانند از خدمات آموزشی، بهداشتی، درمانی و سایر تمهیدات دولت که برای افراد جامعه پیش‌بینی شده است، استفاده کنند. قائدی‌رحمت تصریح کرد: در این طرح جانبازان و شهدا نیز پیش‌بینی شده‌اند؛ افرادی که به ایران آمده‌اند و با بانوان ایرانی ازدواج کرده‌اند و از ازدواج آنها فرزندانی متولد شده‌اند که پدران‌شان جانباز و شهید شده‌اند، قانون برای تعیین تکلیف این افراد و ساماندهی آنها نیز پیش‌بینی کرده است.

جدول ۲۳۶۷ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- ایفاگر نقش ابوطالب در فیلم «محمدرسول‌الله»- تأمینات امروزی ۲- انتهای دو فک پرندگان- محل ذخیره کالا- داستانی مشهور نوشته شاتوبریان فرانسوی ۳- واحد پول مالزی- پستانداری علفخوار با گوش‌های دراز ۴- از اسباب تدخین- نوعی واشر لاستیکی- پارچه زخم‌بندی ۵- ضمیری انگلیسی- زنگ گردن چهارپا- علاج کردن- یازده ۶- رنگ سیاه- فریاد مهیب- از سازها ۷- سستی و سهل‌انگاری- مرغ آتش- دور دندان‌ها را می‌پوشاند ۸- هنر مردان خدا است- شهری در استان ایلام ۹- قدم- لبه تیز شمشیر- منفعت‌طلب ۱۰- ضربه‌ای در بدمینتون- وسیله نخ‌ریسی- سرکش و نافرمان ۱۱- ویتامین محلول در چربی- پایتخت بحرین- سر بی‌مو- شهر آستان حضرت‌عبدالعظیم(ع) ۱۲- غیراختیاری- دارای مو یا پشم زیاد- دیدنی در ارتش ۱۳- خشکی مزاج- هم معنی ۱۴- کلمه پرسش- پایتخت کشور نیجر- کشور ساعت ۱۵- دارای حرکت و جنبش- رودی جاری در ترکیه.

عمودی:

۱- تکرار یک حرف- بخیل- جسم‌ها ۲- بازیگر- سخنور- نشانه مصدر جعلی ۳- باریک‌بین- مدفن شهید آیت‌الله مدرس- بادها ۴- هذیان- فلز مایع دماسنج- جانور تک‌سلولی ۵- وسیله ترسیم دایره- شهری در استان اصفهان- از میادین مهم و اصلی تهران که در خیابان ولیعصر قرار دارد ۶- اره درودگری- نگرانی ۷- تیغ موکت‌بری- قهرمان هفت‌خان شاهنامه- آرزومند ۸- رود آرام- کبوتر صحرایی- اسب سیاه- ترش و شیرین ۹- تبسم- فناوری نوین و درحال توسعه- اثر تربیتی ژان ژاک روسو ۱۰- نوعی پارچه خشک و شفاف- غذایی از گوشت چرخ‌کرده و سیب‌زمینی ۱۱- ساز کلیسا- عامل بیماری ایدز- موزه‌ای در پاریس ۱۲- مایه دردسر- از یاران امام‌علی(ع) که در جنگ صفین شهید شد- زادگاه حضرت‌ابراهیم(ع) ۱۳- رشوه‌دادن- ارتفاع- از عناصر تشکیل‌دهنده نمک طعام ۱۴- نفس خسته- پیمان‌شکن- دانش بررسی عوارض سطح زمین ۱۵- حواری خائن- از مواد افیونی - کام.

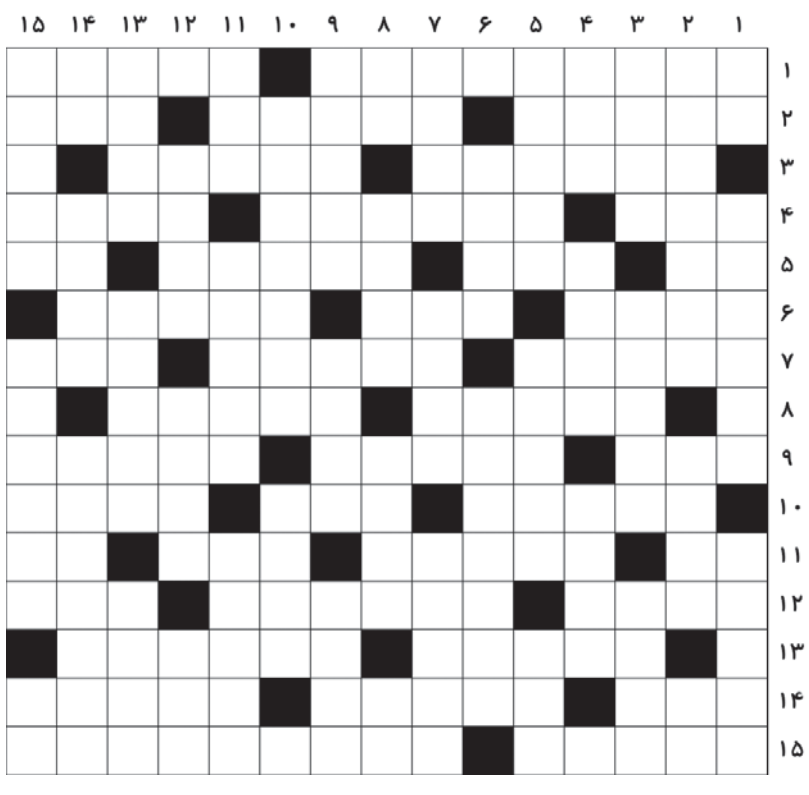

حل سودوکو سخت

۵	۴	۸	۱	۹	۶	۳	۷	۲
۲	۶	۱	۴	۳	۷	۵	۸	۹
۹	۳	۷	۸	۲	۵	۴	۶	۱
۸	۱	۲	۵	۷	۹	۶	۴	۳
۴	۵	۶	۳	۸	۲	۱	۹	۷
۳	۷	۹	۶	۱	۴	۸	۲	۵
۱	۲	۳	۷	۴	۸	۹	۵	۶
۶	۹	۴	۲	۵	۳	۷	۱	۸
۷	۸	۵	۹	۶	۱	۲	۳	۴

حل سودوکو ۱۳۶۳

۴	۱	۷	۹	۸	۶	۲	۳	۵
۶	۸	۵	۲	۳	۱	۴	۹	۷
۲	۹	۳	۴	۷	۵	۶	۱	۸
۸	۳	۹	۱	۲	۴	۷	۵	۶
۵	۲	۱	۶	۹	۷	۸	۴	۳
۷	۶	۴	۳	۵	۸	۹	۲	۱
۳	۵	۶	۷	۴	۹	۱	۸	۲
۹	۷	۲	۸	۱	۳	۵	۶	۴
۱	۴	۸	۵	۶	۲	۳	۷	۹

جدول ۲۳۶۶

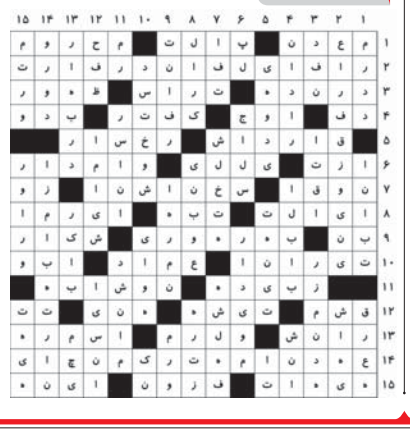

سودوکو سخت ۱۳۶۴

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۶					۸		۷
۱		۵	۹					
۸			۷	۶				
			۸	۵	۷	۹		
۷	۵				۲			
۲	۹		۴					۱
			۳			۴		۵
۹							۶	۳
	۳			۴	۱	۲		

سودوکو ۱۳۶۴

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

		۵	۲			۶	۸	۹
۱		۸		۶	۳			
۲	۴			۸			۳	
	۵	۹	۴				۱	
		۷	۹			۴		۵
	۶	۲	۱		۸			
۵			۳				۶	
۶		۴			۱		۷	۳
۹	۸	۳	۶	۷	۵			